

De 22. Junij is voor het hof van assisen in München
 verschenen *Adam Schneider*, kastemaker uit Niede-
 singelheim, in de provincie van Böhmen, beschuldigd den 12 Junij
 1842 te München op Z. K. H. den prins
 van Pruisen, bij de aanvang diens reis van Mainz
 naar München, te hebben geschoten, en den pos-
 titel van Friedland te hebben schinkelbeen met een
 kogel te hebben verwond, welke wonde hem eene
 ziekte heeft aangebragt, welke hem eene
 ziekteduur van 7 weken heeft veroorzaakt.

De gesworenen hebben den 23. Feb. *Adam Schneider*, uit Nieder Ingelheim, aangeklaagd, wegens aanslag tegen den Prins van Pruisen, schuldig verklaard.

Heden middag 2 ure is er een kabinetsraad in het Foreign-Office gehouden.

In het Hink der gemeenteraad heeft het ministerie gisteren een nederlaag bekomen, welke nog al indruk zelfs op de beurs maakt. Het voorstel van het ind. Bureau, om de armwetten te doen herzien, is met 273 tegen 252 stemmen verworpen. Deze geringe meerderheid van 21 stemmen wordt voor een nederlaag gehouden.

De opening van de tentoonstelling der voortbrengselen van industrie van alle natiën is op den 1. Mei 1881 bepaald. De voorwerpen zullen van 1. Jan. tot 1. Maart 1881 worden ontvangen, en vrij zijn van inkomende regten.

4 pck. 86¹/₄; Sp. 18¹/₂; Port. 32; Mex. 29¹/₈.

De vijf dagen van kalente in de Nat. vergadering, is op eenmaal weer een hevig wind opgestoken, en wel op een kalten dag hier weer. De vraag of alle religieuze corporaties, voornamelijk de Jesuiten, mogen onderwijs geven was er de oorsak van. Zoo als te begrijpen was, heeft zich de beweging er hevig tegen ingelaten, de heer Flier echter streefde voor de Jesuiten. Eenmaal druppel trad na dezen redenaar op, en zeide o. a.: „dat men even overdenkt tegen de Franschen als tegen de Kerkken zijt meent; wijz noch dezen noch genen Franschen zijt, en dus aan hen geen burgerrege toe gegeven worden.“ De uitkomst is geweest, dat de afwijzen van onderwijs aan 130 tegen 148 stemmen is besloten.

Een voorstel van den heer *Langeveld*, betreffende de opheffing van het onderwijs in de filosofie aan de colleges, is verworpen.

— Het centraal sociaal-wetenschappelijk comité van de Seïne heeft tot eerste handelingen, voor de aangekondigde verkiezingen, gesteld de *Leçon Primaire*, om de marine, ex-transporteerd van *Tung, Philat*, letterkundige, en, *Gambie*, en afgevaardigde, en minister van publiek onderwijs. Men sprak er van, dat de heer *Vidal* waarschijnlijk moet vervangen worden op die lijst door den heer *E. de Cuvier*. Men meent, dat er oneenigheid bestaat tusschen de leden der gematigde partij, de *Gambie* en *Protest*, vertegenwoordigende de legitimisten, tegen de partij wegens blindelings te stemmen op de kandidaten, welke de meerderheid aangeeft.

— **Maandag.** Midden nog geene tekenen van bevreemdingen voor de dienster, welke morgen, feestdag der republiek, moeten gehouden worden. Enkele piketten nat. gardee zijn in elke parochie opgeroepen, en bij die diensten tegenwoordig te zijn. De hooge autoriteiten en de president zullen de dienst in de kathedraal bijwonen.

Der dag is antijg. gendij gegaan. in Sedert toe
aren, leuchtete er bijla immer eenen zoedanige
kalnte, als had men Geen enkele dembustatis, door
zooveel vermaacht, heeft stiplants geheld. Treuwens
de eenige festiviteit, bij gelegenheden van den verjaar-
dag der republiek gehouden, vond plaats in de ker-
ken, en ook daar nog wonden veenigen haar bij.

— Alle dagbladen zijn thans gevuld met artikelen
betreffende verkiezingen, ter aanbeveling
van de kandidaten hunner partijen.
Napoleon no. heden weder is verschenen,
De partij van den president zal
kandidaten te stellen hebben?

Uit Zwitserland verzeemt men, dat het antwoord van Frankrijk aan de Noordsche mogendheden alleen gestrekt heeft, om het getal soldaten aan de Zwitsersehe grenzen te vergrooten. Om een tegenwigt aan die stijging te geven, berigt de Napoleon heden, dat de garnizoenen van de oostelijke zijden van Frankrijk worden versterkt, zoodat Zwitserland ook aan die kant naar Frankrijk bestraft. De laatste schied met de Noordsche mogendheden, tegen het voorjaar, wordt hoe langz hoe meer waarschijnlijk; echter nog waarschijnlijker is het, dat de kwestie diplomatieesch zal worden vereffend.

...ghen velden heden, in het E
...al beschijnt the King, gisteren moer te lo
...den, gisteren moer te lo, even

te Parijs was, met een speciaal trein over Boulogne. De trein is van Londen afgegaan Zaterdag morgen . . . 6 „ 19 „
te Boulogne aangekomen 8 „ 13 „
te Amiens . . . 10 „ 17 „
te Parijs . . . 1 „ 18 „

Binnen 7 uren en een kwartier kunnen de goeder dus van Londen naar Parijs worden overgebracht. Het transport over de Noordzee en de Oostzee zal men alzoo wel moeten laten varen. Het is te veel.

De 5 nct waren heden in de Passage de l'Opéra genoteerd 96.80; 96.85 & 96.95. Ijd aanb.

Men verneemt, dat bij den Burgemeester dezer stad van H. M. de Koningin ontvangen is de aanteekeninge gift van duizend gulden, door H. M. bestemd tot opheuing der collectie, welke op aanstaanden Woensdag, den 27 dezer, ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood in deze stad zal worden gedaan.

De arrondissements-rechtbank heeft den 15 Feb., ten opzichte het request in zake de nalatenschap van Z. M. Willem II, bepaald, dat de termijn, bij de wet vergund tot de beschrijving van de nalatenschap van wijlen Z. M. Koning Willem II, en het beeraad voor de erfgenen, voor het laatst zal verplaatst worden met twee maanden en alzo zal eindigen den 17 April 1850.

— Bij besluit van 15. Feb. heeft Z. M. aan de pastoor *J. Janssen* te Harderwijk, *A. v. d. Beurcht* te Malden, en *J. A. Deckens* te N. Amstel pensioenen van f 410, f 507 en f 600 verleend.

H. M. de Koningin zal zich morgen teut Hoogst
derzelver gevola naar Haarlem begeven, ten einde
de vierde Tentoonstelling van bloemen en planten
enz. te bezichtigen, die thans aldaar door de Kon-
inklijke Maatschappij tot aanmoediging van den
Tuinbouw wordt gehouden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de Voorzitter kennis gegeven dat het rapporteurs voor het wetsontwerp betrekkelijk de scheepvaartverträgen benoemd zijn de heeren: *Smit, Backer, Lötjens, Slaats, Olden en de Monchy*. De Commissie van Rapporteurs heeft het wetsontwerp tot verhooging der begroting van 1849 wegens uitgifte van schatkintbiljetten heeft daaromtrent haar algemeen verslag uitgevaardigd. De beredenselag over dit wetsontwerp is bepaald op Maandag den 4. Maart. Een door den Minister van Buitenlandsche Zaken ingezonden afschrift van het den 30. September jl. tusschen Oostenrijk en Pruisien gesloten verdrag en de nota van toezending tot dat verdrag voor het hertogdom Limburg is in handen gesteld van een commissie bestaande uit de heeren: *van Randwijk, Verwoeg, Meijer, Stort en Gravesande, Mutsaers en de Villers de Rye*.

De commissie voor de Verzoekschriften heeft bij
van den heer *Stoet* tot *Oldhuis* rapport uit-
gebracht, onder anderen omtrent een adres van den
heer *H. C. S. Snelhage* en andere leden van de
Geldersche maatschappij van landbouw, en een an-
der van den heer *G. Mos* en andere leden dier-
zelfde maatschappij, beide betrekkelijk de afschaffing
van de tienden. Omtrent deze adressen heeft de
Rijks- en voorstel van den heer van *Hall*, be-
loft tot verzending der beide stukken naar den mi-
nister van Binnenlandsche Zaken.

Na eene korte beraadslaging heeft de Kamer aan

den heer Sloet tot Oldhuis verlof verleend om op
een nader te bepalen dag de vier volgende vragen
aan den minister van koloniën te stellen: 1°. welke
andere oorzaken dan een toese van de
bevolking der gouvernementslanden tot de
doen ontstaan; 2°. welke middelen om de
ramp; 3°. welke middelen om de
aan er aangewend worden; 4°. welke invloed zal de
oefenen op de inkomsten der koloniën.

Het hof heeft bij arrest van den 19. Feb. uit-
spraak gedaan in zaken van Hout, sigaren-
maker, en enige andere, die het leven van
Jacob Spitsmaker gedaan te heb-
ben, waarom de doodstraf tegen hem was geëischt.
Zijn verdediger, de advocaat P. van den Broeke,
verweerde dat *Hout* aan krankzinnigheid, man-
trafica, leed, en voorts geen voldoende bewij-
zen waren. Het hof heeft gisteren verklaard, dat
uit de bewezen feiten wel kan worden afgeleid,
voornemen des beschuldigde, om L. J. Spitsmaker
en daarna zichzelf van het leven te beroven,
doch dat niet wettig en overtuigend was bewezen.
Het hof heeft daarom besloten door de wet gewild
zijn, een uitspraak te doen op grond van twi-
fel, en zulk op nagelooft dezelfde gronden als
bij de verdediging waren aangevoerd; het hof heeft
den beschuldigde, mitdien *advocaat*, naar Dordrecht
heeft de heer mr. S. de Wind, advocaat van
deze goden rechtspreekers *Schiedamsche dijkgraaf*, schied
erantwoordt, regte gezaglijke wijze toegesproken; en
hem goede raad gegeven en werken voor zijn vol-
gend leven geschenken die men wil het hof, een
dieper en blijvender indruk op hen zal hebben.

[illegible]

In onze vorige hebben wij een artikel oopens de verplaatsing van het Instituut van Medischlik naar Delfshaven, uit het Zonddagsblad overgenomen, hetwelk in zoe verre binnaf is bevonden, dat de commissie ter dier zake heeft besloten uit de heeren:

Nägelli, 1e offc. van gezondheid te Breda, Smit,
1e offc. van gezondheid te Lelidam, van Kers, 1e offc.
van gezondheid te Utrecht. Door deze heeren af-
gelezen is daarover ook rapport uitgebracht.

Bij besluit van den 21. Feb., heeft Z. M. goedgevonden: als secretaris der gemeente Lange Ruge Weide en Veldhuizen, op zijn verzoek, eerstvolgende te vereenigen aan den heer C. N. Biddingh; in zijne plaats te benoemen tot secretaris der gemeente Lange Ruge Weide, de heer P. M. Montijn; bij besluit van den 2. Jan. jl., benoemd tot burgemeester aldaar, en tot secretaris der gemeente Veldhuizen, de heer J. C. de Bruijn, bij Z. M. besluit van 14. Jan. jl., benoemd tot burgemeester aldaar. (Staats-Cl.)

Met dankzegging is bij mij, sedert de vo-
rige aankondiging, ontvangen voor *Schoonheid van*
V. V. f. 2,50; T. S. f. 10; Voor Poesdroogen van
O. M. f. 5; N. N. f. 20. Voor D. van S. f. 1.
Voor de Protestantsche School te Riermond van
N. N. te Zeijst f. 2,90; en van S. f. 1.

[illegible]

moesten betalen, het aangrenzend oerpeel te redden, hetwelk, hoewel reeds plan gezat ten gevolge van den onvermoeiden ijver der spuitkasten en de wettigen wind, gelukkig moogt. De brand is aangakomen in de schuur, in welke 8 kooijen en 2 kalveren zijn omgekomen. De inboedel en het huis zijn veraszureerd; de la in de Utrechtsche Brandverzekering Maatschappij van de heeren Schuyman voor f 10,000, en het huis in die van de Jong te 's Hage.

Amsterdam 26. Feb.

In November 1893 heeft zich een nieuw genootschap opgericht, onder den naam van Zending Genootschap, dat zich ten doel stelt, gesondte bijdragen te doen vloeyen in de kas van het Nederlandsche en in die van het Engelsche Zending-genootschap. Deze nieuwe instelling heeft gisteren avond hare eerste jaarlijkse bijeenkomst in de Engelsch-Episcopale kerk binnen deze stad; in welke bijeenkomst, naast de Welldw. Heer W. Jamieson, eng.-episc. predikant, eenige woorden ter opening gesproken en lezing was gegeven van een verslag over zaken op Nieuw-Zeeland gevestigde zending, aan hem gerigt, door genoemde geestelijke verslag werd uitgebracht omtrent de werkzaamheden van het jonge Genootschap. Dit verslag hield in, dat f 478,88 tot en met 31 Dec. jl. reeds was ingekomen, en dat daarvan, na af trek der onvermijdelijke onkosten, ieder der aan beide bovengenoemde zendeling-genootschappen eens som van f 192,48 was verstrekt; wijders dat het genootschap alreze reden heeft zich te verheugen over de deelneming en belangstelling, die het zoo ruimschoots ondervindt, en, niet de heerlijkste verwachtingen vervuld, blijmoedig in de toekomst blikst.

Vijf geestelijken, als drie hervormde predikanten, een Hoogdijnsche predikant der heretied-evangelisch-nederlandsche gemeente alhier, en een leraar der vrije schoolkerk, verleenden, na het verslag, hunne medewerking in deze bijeenkomst.

Van de drie eerstgenoemde sprak Ds. P. J. Huysenhotz, van Rotterdam, over de verrigtingen van het Nederlandsch Zending-genootschap in O. I., en voornamelijk op Amboina, alwaar de ijerige zendeling Roscott werkzaam is; op Java; op de noord-oostelijke landtong van Oetoeba, alwaar van 20000 Alfourren reeds 11000 het Christendom hebben overgenomen, en de zending Schwartz onvermoeid arbeidt op Tembanoo, enz.

Ds. N. Baars, van Heemstede, schetste met levendige kleuren den rampzaligen toestand, waarin de vrouwen in de heidensche landen verkeeren; den staat van verlaging, vernedering, verdrukking, den toestand van mishandeling, waaronder de edelste klasse der menschedoms daar gebukt gaat. De redeenaar achtte het weenschelijk, dat de aandacht der vrouwen in de beschaafde landen, en dus ook der Nederlandsche Christenvrouwen op die ongelukkige moeders en dochters werd gevestigd, en betoogde ten slotte, dat de vrouw van zeer grooten invloed kan zijn op, en bijzonder kan medewerken tot het zendingswesen.

De zendingen betreffende de vrouwen van een diaconissaat, door de vrouwen tot stand te brengen. De diaconissen moeten zich het lot en de belangen aantrekken der vrouwen in die heidensche landen, alwaar het licht des Evangeliaans wordt verspreid, en van vrouwelijke zendingen verwachtte de redeenaar gunstige uitkomsten.

De Lenz, lutherach-predikant alhier, schetste de verplichtingen en de zegeningen van het werk der zendingen.

Ds. Schwartz, leraar der vrije schoolkerk alhier, deed uitkomen het gewigtige van de zaak, op Nederland runende, het Evangelie steeds meer en meer in de Overzeesche bezittingen uit te breiden; terwijl hij tevens het heilzaam voor ogen stelde van de poging tot bekeering der Joodsche vrouwen, een werk, niet minder rijk aan liefde en zegen dan het verlichten der heidensche vrouwen.

Al deze verzigtningen werden door gebeden en gezangen, in de nederduitsche en engelsche talen voorafgegaan en gevolgd, terwijl na den afloop het krachtige woord ter aansporing en opwekking tot daadneming, door den heer Jamieson gesproken, bleef niet ijdel te zijn geweest.

ADVERTENTIEN.

(491) *.* Heden beviel zoet overleed van eene DOCHTER VAN DE CAMPAGNE Teel geliefde echtgenoot van J. M. L. CAMPELLOO.

Utrecht 24 Februarij 1850.

(492) *.* Op den 24 Februarij 1850, is te Utrecht overleden de heer BERNARD WAR-MINK, in den ouderdom van ruim 70 jaren.

GEBELKERKEN, Excenteur

Op den 24 Februarij 1850, is te Utrecht overleden de heer G. C. BELLEMAN, in den ouderdom van 60 jaren.

DIEDERIK MOESTER, Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier. Hij heeft langdurig lijden moge zijn ondervonden, maar met een vast en ook in het sterven was de gezonde lijn Heeren hem gedgeg. Ruim een-en-twintig jaren mocht ik door den gelukkigsten echt met hem vereenigd zijn. Hij staat hem vroemodig en maar hoop ook voor mij en mijn kinderen op dien Vader in den Hemel, aan wien hij zelf de zijnen geloofsig toegerouwd.

Utrecht A. G. VAN MANEN.

25 Februarij 1850. wed. J. A. D. Molenaar.

Berijne Kennisgeving.

(494) *.* Heden overleed alhier, te Den Haag dom van 42 jaren, Mevrouw T. J. J. KETTELKAMP.

Utrecht 25 Februarij 1850.

Berijne Kennisgeving.

Voor de ondervermelde bladen deelname, ontvangen bij het overlijden mijner heerd Zuster M. A. L. THORSTON, welke wij opgeven als V. M. A. VAN NIEUWSTADT.

Utrecht 25 Februarij 1850. WIT.

(496) *.* Voor de bijzondere en menigvuldige bewijzen van deelneming, ondervonden gedurende de ziekte en na het overlijden van onze geliefde Dochter ZWANETTA, betuigen wij ook aanbare Broeders en Zusters, en verdere familie, des welmeenendsten dank.

Utrecht FREDRIK BOLK.

26 Feb. 1850. Z. BOLK, VAN KESTEREN.

C E B O U W

VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

(497) *.* P. PIET, Fabrikant te Hage, heeft de eer aan het publiek bekend te maken, dat op Woensdag en Donderdag d. 28 en 29 Februarij 1850, tot 11 ure, in de groote Zaal van gezond Gebouw, ten tijde van een gevelde verzameling STATUETTEN, VAZEN, KO-LOMMEN, CONSOLES en GIPS-EGHETSSELS, welke vervolgens op Vrijdag en Zaterdag daarna volgende zal worden openlijk zal worden verkocht.

SOCIETEIT NATURE ET ARTIS.

(498) *.* De H. H. Leden worden gecoo-peerd ter Algemeene Vergadering, op Donderdag den 28 Februarij, des voormiddags 2 ure, in het Societeit-lokaal.

op Donderdag 28 Februarij

(499) *.* In de Zaal naast den Scheunburg

VOCAL CONCERT,

watrop niet zullen doen hooren de dames DRESSLER, POLLEET en BASSE en de heren LEHMANN, HOCHHEIMER en RABERG, alle leden van het Hoogduitsche opera-geselschap te Amsterdam.

P-R-O-G-R-A-M-M-A

EERSTE AFDEELING:

1. Der Wanderer-lied van Schubert, te zingen door den heer HOCHHEIMER.

2. Duets uit de opera de Preux, van Meyerbeer, door Mevr. DRESSLER-POLLEET en Met. BASSE.

3. Groote Scène en Aria uit de Opera Vampyr, van Meyerbeer, door de Heeren LEHMANN en RABERG.

4. Russische Liederen, door Mevr. DRESSLER-POLLEET.

STATEN-GENERAAL

ONTWERP VAN WET

in de zorg over de munt en de beslissing der geschillen

Wij, den Raad van State gehoord en

hebben goedvinden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan

dat „het toezigt en de zorg

over de munt en de beslissing der geschillen

worden geregeld”, en dat tevens dient voorzien te

worden in het beheer over den waarborg der gouden en

zilveren werken, tot nu toe met het muntwezen onder

gemeenschappelijk bestuur geplaatst,

dat Wij, den Raad van State gehoord en

hebben goedvinden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan

dat „het toezigt en de zorg

over de munt en de beslissing der geschillen

worden geregeld”, en dat tevens dient voorzien te

worden in het beheer over den waarborg der gouden en

zilveren werken, tot nu toe met het muntwezen onder

gemeenschappelijk bestuur geplaatst,

dat Wij, den Raad van State gehoord en

hebben goedvinden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan

dat „het toezigt en de zorg

over de munt en de beslissing der geschillen

worden geregeld”, en dat tevens dient voorzien te

worden in het beheer over den waarborg der gouden en

zilveren werken, tot nu toe met het muntwezen onder

gemeenschappelijk bestuur geplaatst,

dat Wij, den Raad van State gehoord en

hebben goedvinden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan

dat „het toezigt en de zorg

over de munt en de beslissing der geschillen

worden geregeld”, en dat tevens dient voorzien te

worden in het beheer over den waarborg der gouden en

zilveren werken, tot nu toe met het muntwezen onder

gemeenschappelijk bestuur geplaatst,

dat Wij, den Raad van State gehoord en

hebben goedvinden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan

dat „het toezigt en de zorg

over de munt en de beslissing der geschillen

worden geregeld”, en dat tevens dient voorzien te

worden in het beheer over den waarborg der gouden en

zilveren werken, tot nu toe met het muntwezen onder

gemeenschappelijk bestuur geplaatst,

als essaijeur worden aangesteld

zoodanig zal als gescheed

overstaan van het Munt-collegie, en door

hetzelfde van eene acte van toelating zal zijn voorzien.

Art. 9. Onder toezigt van het Munt-collegie wordt een

rijksmagazijn van scheidsmiddelen geplaatst.

De essaijeurs zoo der munt als der kantoren van waar-

borg, moeten zich uitsluitend van de daaruit af te leveren

scheidsmiddelen bedienen.

Art. 10. Het is aan de ambtenaren van het muntwe-

zen en van den waarborg, met uitzondering van den

muntmeester, verboden handel in edele metalen of voor-

werpen daarvan vervaardigd, te drijven of op eenige wijze

daaraan deel te nemen.

Art. 11. Behalve de in de voorafgaande bepalingen

omschreven verrichtingen, werden ook aan het Munt-col-

legie opgedragen:

1°. het onderzoek van alle muntpenningen, die als ver-

vallen, van valsheid, vervalsing, waarmede geringering

van de wet, of andere oorzaken, het gebruik van de muntpen-

ningen, en het doen afsnijden van zoodanige stukken,

die in onvoldoende toestand worden bevonden;

2°. de beslissing over de echtheid en het juiste ge-

bruik der keurteekenen op de gouden en zilveren werken

gesteld, volgens de wetten op den waarborg der gouden

en zilveren werken, en van de daartoe geheerde stem-

pels, en wat verder daarmee in verband staat;

3°. de beslissing over geschillen van alhoof en essai.

De bovenbedoelde beslissingen van het Munt-collegie

zijn aan geen hooger beroep onderworpen.

Art. 12. Wanneer in een regtszitting, hetzij van burgerre-

telijken, hetzij van strafreltelijken aard, zich een geschil

punt voordoet, waarvan de beslissing bij het voorgaand

artikel aan het Munt-collegie is opgedragen en de beslis-

sing daarvan ter zake dienende en afdoende is, verwijst

de regter, hetzij bij de behandeling der zaak in raadka-

mer, hetzij op de openbare terechtzitting, de zaak naar

het Munt-collegie, met duidelijke vermelding van het punt

in geschil. Hetzelfde wordt, in eene burgerreltelijke zaak

door de eischende partij, en in eene strafreltelijke zaak

door het openbaar ministerie, bij eenvoudige verzoekschrift,

onder toezending van het vonnis van verwijzing en van

In de eerste plaats hebben eenige leden gemeend dat

de voorzigtigheid is. De regering is, zoo als zij zelve

erkent, bij het samenstellen van het ontwerp, vooral ook

van het denkbeeld uitgegaan, dat het voortdurend toe-

vertrouwen van de zorg voor en het toezigt over de zaken

van de Munt aan een onafhankelijk collegie, als dat van

raden en generaal-meesteren, zich bezwaarlijk laat over-

eenbrengen met de toepassing van het beginsel der mi-

nisteriële verantwoordelijkheid, hetwelk zoo stellig en on-

voorwaardelijk in de gewijzigde Grondwet is opgenomen.

Men was er ver van af dit te betwisten; maar, intuss-

chen de waarborg tegen misbruik en afwijking der bestaande

wetsbepalingen in muntzaken, dien het collegie van raden

en generaal-meesteren aanbiedt, door den waarborg van

den verantwoordelijken minister zal worden vervangen,

dan behoort wel de eerste voorwaarde te zijn, dat de mi-

nisteriële verantwoordelijkheid behoorlijk geregeld zij. Dit

echter is tot nu toe niet het geval, en bij de samenstelling

der tegenwoordige wet zou men dus een onafhankelijk en

verantwoordelijk collegie doen vervallen, zonder daarvoor

een wettelijke, iets wat werkelijk de gevorderde waar-

borgen vereist, in de plaats te stellen. Veel beter ware

het daarom, naar het oordeel dezer leden, met het vast-

stellen der tegenwoordige wet te wachten tot dat de re-

geling der ministeriële verantwoordelijkheid tot stand ge-

bragt zal zijn.

De overige leden, ofschoon de juistheid dezer bedenkingen

niet geheel ontkennende, konden zich met het denkbeeld

van afscheffing, waartoe dezelve zouden moeten leiden, niet

vereenigen. Van hunne zijde werd onder anderen aange-

voerd dat, ofschoon dan ook de wensch om het beginsel

der ministeriële verantwoordelijkheid in zijne volheid toe

te passen, op de samenstelling van het tegenwoordige

ontwerp veel invloed heeft uitgeoefend, de loffelijke zucht

tot het invoeren van bezuiniging door vereenvoudiging

daaraan echter geenszins vreemd gebleven is.

Meer algemeen heeft men het, in de tweede plaats,

bedenklijk gekeurd dat, volgens de gewone voorzigt,

bij eene en dezelfde wet bepalingen zouden worden ge-

maakt omtrent het toezigt over de zaken der Munt, en

omtrent den waarborg der gouden en zilveren werken.

Wat het hoofddoel der tegenwoordige wet, de vervan-

Uit het verslag der commissie van Rapporteurs, de heer

ren Bachiens, Westerhoff, Wichers, van Hall en van Doorn,

omtrent het ontwerp van wet tot regeling van de zaken

der Munt, enz., blijkt dat die voordragt in de Afdeelingen

der Tweede Kamer door 43 leden onderzocht is, en daar

Met opzigt tot de bezuiniging, heeft men de opmerking

dat die, voor zoo ver zij regstreeks op de vermindering

inrigting van het Muntcollegie zou voortvloeien, niet

nanzienlijk zou wezen. Men aanmerkt, dat, ook zonder de

tegenwoordige wet, eenige der voorgedragen besparingen

Uit het algemeen verslag nopens het ontwerp betrekkelijk de brievenposterij blijkt, dat de leden, bij de nadere overweging in de afdeelingen, aan vijf hoofdpunten hunne bijzondere aandacht hebben gewijd.

I. *De uitsluitende bevoegdheid van den staat tot het brievenvervoer.* Omtrent dit hoofdpunt, dat als 't ware geheel de wet beheerscht, heeft sedert het eerste onderzoek in de afdeelingen eene aanmerkelijke wijziging in de stemming der leden plaats gevonden. Velen hunner, die aanvankelijk, met het oog vooral op de behoefte der schatkist, welke niet dan om zeer overwegende redenen in het gevaar mag worden gebracht, eene ruime bron van inkomst geheel of gedeeltelijk te verliezen, in dit oogenblik de zienwijze der regering overhielden, vermits de regering door voortgezet eigen onderzoek, in verband met de ontvangene inlichting van deskundigen en met den inhoud van verscheidene bij de Kamer ingekomene verzoekschriften, te dezer zake tot andere gedachten gekomen te zijn, of ten minste zich uiterst bezwaard te gevoelen, het stelsel der regering in zijne geheele uitgestrektheid te omhelzen.

II. *De verbeteringen in den dienst der brievenpost.* Men heeft niet kunnen nalaten op te merken, dat de voorwaarden, waaronder vele leden der Kamer zich vroeger geneigd toonden, de uitsluitende bevoegdheid tot brievenvervoer aan den Staat toe te staan, tot nu toe zeer onvolkomen zijn vervuld. Het is waar, de Regering heeft bij hare memorie van beantwoording verschillende toezeggingen gedaan, die men ver is van te wantrouwen, en op sommige waarvan men wezenlijk prijs stelt; maar die beloften zijn dan toch nog geheel iets anders, dan de waarborgen, welke men bij de wet, bijv. omtrent de vestiging van postkantoren en hulpkantoren in gemeenten eener bepaalde bevolking, verlangd had. Naar de innige overtuiging der leden, behooren de behoeften van het publiek hier de voorname, zoo niet de eenige maatstaf te zijn. Over 't geheel meent men, dat de tegenwoordige regeling der brievenposterij veel minder zwaarigheid zou ontmoeten, en deze geheele zaak minder moeilijkheden zou opleveren, indien de Regering begonnen had met de thans aangekondigde verbeteringen in te voeren, en eerst daarna de wet had ingediend. Meer bepaald heeft men gevraagd, waarom de Regering niet sedert lang met de openbare ondernemingen van vervoer, zoo als de stoomboot-, diligence- en pakschuitdiensten, schikkingen omtrent het medenemen van brievenmalen bij het vertrek van elke boot, wagen of schuit, heeft aangegaan, waardoor het ongerijf wierd weggenomen, dat thans zoo vele ingezetenen ondervinden van hoogstens slechts eenmaal daags brieven met 's Rijks post te kunnen verzenden. Inzonderheid heeft men op de aandacht der Regering willen vestigen op het verlies van meerdere faciliteit omtrent de bestelling der brieven; op de plaatsing van succursale brievenbussen in de grootere steden, op zoodanige doeltreffende wijs, als zulks bijv. te Brussel plaats vindt; en bovenal in het openen van gelegenheid tot brievenverzending in alle plattelands-gemeenten, die slechts eenigzins daarvoor in aanmerking kunnen komen.

III. *Het schaaltarief.* Ook bij deze nieuwe overweging der zaak waren er verscheidene leden, die zich voor de dadelijke aanneming van de *uniform tax* verklaarden, welke dan, volgens sommigen op 5, volgens anderen op 10 cents zou moeten worden gesteld. De vrees, dat zulk eene vermindering in het briefport de schatkist te zeer zou benadeelen, werd door deze leden overdreven geoordeeld. Meer algemeen heeft men zich voor het denkbeeld der Regering blijven verklaren, aan het stelsel der schaalregten getrouw te blijven; waarbij men dan echter weder het gevoelen op den voorgrond stelde, dat hier slechts aan eene overgangswet te denken zij, die den weg moet banen, later tot het meer vrijgevig en zuiver stelsel van een enkel laag vast port te komen. Daartoe thans over te gaan, zou de schatkist hoogst waarschijnlijk aan soortgelijke verliezen blootstellen, als men elders in ruime mate ondervonden heeft. Het wagen van zulk eene gevaarlijke kans liet de toestand onzer geldmiddelen niet toe. Intusschen had, ten gevolge van eene meer gezette overweging der

zaak, blijkbaar bij dit tweede onderzoek het gevoelen veld gewonnen, dat de Regering, bij het vaststellen van haar schaaltarief, de vermindering met eene te karige en schroomvallige hand heeft toegemeten, en hebben dan ook vele leden gemeend, alsnog ernstig op meerdere vrijgevigheid te moeten aandringen.

IV. *De berekening van het port naar het gewigt.* In verband met het aangemerkte bij de behandeling van het voorafgaande punt, is door vele leden de wensch geuit, dat ook art. 7 van het gewijzigd wets-ontwerp nog eene verandering in meer vrijgevigheid zinnig mogt ondergaan. Men stond daarbij het gevoelen voor, dat het briefport, volgens de oude wet, bij zwaarder gewigt, te snel af nam, en dat de Regering, althans eene aanleiding tot minder gegeven wordt, en in 't vervolg de zoo wenschelijke vermeerdering der door 's Rijks post verzonden brieven zou worden tegengewerkt. Inzonderheid als het de verzending van pakketten geldt beneden het halve Nederlandsche pond, moet men aan den brievenpost oneindig meer betalen, dan ooit eene bijzondere onderneming daarvoor vergen zou.

V. *Het stelsel der frankering, door aanhechting van postzegels.* Met leedwezen heeft men gezien, dat de Regering zoo schoorvoetend is overgegaan tot het omhelzen van een denkbeeld, waarop men bijzonderen prijs stelt, eenzideels, omdat het gewigt der ingezetenen door de opvolging daarvan zeer zal worden bevorderd; anderzideels omdat lange dien weg de invoering kan worden voorbereid van de *uniform tax*, waarvan, ook volgens de zienwijze der voorstanders in de Kamer, het stelsel der gedwongene frankering onafscheidelijk is. In plaats van de halfjaarlijkse bepaling, thans te doen zake in art. 9 van het gewijzigd wets-ontwerp voorkomende, wenscht men daarin regstreeks en stellig het beginsel te hebben aangenomen, dat de vooruitbetaling van het port ook door het aanhechten van postzegels zal kunnen geschieden.

De uitslag, dien het tweede onderzoek van dit wetsontwerp in de afdeelingen der kamer, blijkens het bovenstaande, heeft gehad, heeft het der commissie van rapporteurs noodig doen oordeelen, in dit geval gebruik te maken van de haar bij art. 39 van het reglement van orde toegekende bevoegdheid, en dus te dezer zake met het meer bijzonder betrokken hoofd van een departement van algemeen bestuur in overleg te treden. Dien ten gevolge is door de commissie met den minister van finantien eene bijeenkomst gehouden, waarin deze, nadat hem de hoofdinhoud van het bevestigde verslag was medegedeeld, de inzichten der regering omtrent sommige hier vooral in aanmerking komende punten nog meder heeft ontwikkeld. De minister ving aan, met het meest belangrijke aan te knippen, waarin hij en de regering in het algemeen niet te dezer zake bevond. De schatkist geniet tot nu toe uit de opbrengst der brievenposterij een inkomen van ruim dertien tonnen gouds 's jaars. Het geheel of gedeeltelijk verlies van zulk een aanzienlijk bedrag mag, bij den toestand onzer geldmiddelen, niet ligtvaardig op het spel worden gezet. De minister betoogde verder, dat de regering zich ten aanzien van geheel de aangelegenheid der brievenposterij, buiten hare schuld, in groote moeilijkheid bevindt. De staat is wettig in het bezit van uitsluitend regt tot brievenuitvoer; maar vroeger heeft men zich aan de handhaving van dat regt niet genoeg laten gelegen liggen. Men heeft, toen de sluikerij zich op eene meer ernstwekkende wijs begon te vertoonen, daaromtrent groote nalatigheid getoond, en met geduld aangezien, dat het kwaad zich ontwikkelde tot eene hoogte, die, als daaraan geen paal en perk gesteld wordt, ten verderve der schatkist moet uitloopen. De sluikerij nam steeds toe, en men was op den weg, dat de brievenposterij langzamerhand, in plaats van voordeel voor de schatkist op te leveren, een lastpost voor den staat zou worden. De minister rekende het onder zijne duurste verplichtingen, aan dien noodlottigen staat van zaken een einde te maken, doch dit niet te doen, zonder in de geheele inrigting der brievenposterij al die verbeteringen in te voeren, welke het belang der schatkist slechts eenigzins toeliet. Handhaving van het uitsluitend regt van den staat op het brievenvervoer moest, volgens de innige overtuiging des ministers, bij de nieuwe rege-

ling op den voorgrond staan, en zulks nog te meer, omdat door die handhaving alleen de weg kon worden gebaad tot de langzame invoering van het uniform brievenport; welke invoering de minister, in het welbegrepen belang der ingezetenen, zoozeer als iemand, wenschelijk rekende, maar waartoe thans, zoo men de gevaarlijke kans van gevoelige verliezen voor de schatkist wilde vermijden, nog niet kon worden overgegaan. Intusschen werd dat zoogenaamde monopolie van meer dan ééne zijde bestreden. De minister was ver verwijderd van het denkbeeld, een argument, dat naar eene bedreiging geleek, te willen bezigen, maar hij moest toch herinneren, dat, indien de tegenwoordige wet, uit hoofde der daarin voorkomende bepaling wegens het monopolie, verworpen wierd, de regering hare verantwoordelijkheid niet gedekt zou achten, zoo zij de wapenen niet gebruikte, die zij dan zou blijven bezitten, om de schatkist tegen de verliezen te waarborgen, waaraan deze door vroeger plaats gehad hebbende onverschoonbare nalatigheid is blootgesteld. Men mogt de Fransche wetgeving omtrent de brievenposterij hebben laten slapen; zij had hare verbindende kracht niet verloren: nog zeer kort geleden, is op grond daarvan door den hoogen raad regt gesproken. Met leedwezen had de minister bemerkt, dat het denkbeeld, om, met opzigt tot het zoogenaamde staats-monopolie, eene soort van middelweg in te slaan, door het toelaten van het brievenvervoer aan bijzondere ondernemingen, mits aan iederen brief een postzegel van 5 cents werd gehecht, onder de leden der Kamer den laatsten tijd aanmerkelijk veld had gewonnen. Gezet onderzoek had hem toch in de overtuiging versterkt, dat zich tegen de uitvoering van dit denkbeeld onoverkomelijke bezwaren opdeden. Terwijl de minister alzoo ten ernstigste op de handhaving van het uitsluitend regt van den staat tot brievenvervoer meende te moeten aandringen, drukte hij tevens de overtuiging uit, dat bij zulk eene handhaving, op dien staat stellige en uitgestrekte verplichtingen rusten. Van het oogenblik af, dat de regering tot het indienen van het tegenwoordig voorstel had besloten, had zij tevens ingezien, bij de aanneming daarvan, zedelijk verplicht te zijn, zorg te dragen, dat aan het publiek, in een redelijken zin, geenerlei gelegenheid tot brievenverzending word ontnomen, die het thans bezit. Het was de pligt der administratie, zorg te dragen, dat er niet de ondernemers van spoorwegdiensten, spoorwagens, stoombooten, en schikkingen wierden aangegaan, ten gevolge waarvan de brievenverzending door middel van 's Rijks post even veelvuldig kon plaats hebben als thans het geval is. Enkele overgangsmaten van dien aard waren reeds vroeger genomen. De minister kon de stelligste verzekering geven, dat die, zoo ver mogelijk, tot al de bedoelde middelen van vervoer zouden worden ingezet. De organisatie van den dienst van den brievenpost in den goet tag aan zijn departement zoo goed als gereed. Hij herhaalde het de ingezetenen zouden, na de aanneming der wet, in een redelijken zin, geene enkele gelegenheid tot brievenverzending, die zij thans bezitten, verliezen. Te gelijkertijd toonde de minister zich bereid, in de wet zelve eene bepaling op te nemen, waardoor aan den staat de verplichting wierd opgelegd, in elke gemeente des Rijks eene gelegenheid tot brievenverzending te openen. Ofschoon de minister de tegen het schaaltarief, zoo als dit was voorgesteld, gemaakte aanmerkingen niet in allen deele toegaf, en met name beweerde, dat in België thans in 't weder der zaak niet tweederlei, maar drierlei bestaat, was hij door nadere becijferingen tot de meening gekomen, dat dit tarief, zonder het belang der schatkist te zeer in de waagschaal te stellen, nog eenige vermindering toeliet. Deze vermindering zou daarin nog worden gebracht. Eindelijk verklaarde de minister, namens de regering, geene zwaarigheid te zien, aan het verlaten der Kamer te voldoen tot het brengen in de wet van een' verplichten tarief voor de invoering der postzegels, in geval van voortuitbetaling van het briefport.